

ERDÉLYI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő
Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden nap. Szerkesztő-
ségi órák: este 5-től 10-ig. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea
(Nagyvárad), Piața Mihai Viteazul (Nagyplacéti) 4. Telefon: 390.

Ara 2 lei

III. évfolyam 146 sz.

1934 Május 28

Hétfő

5

Meghalt Averescu marsall felesége

Bucuresti, május 26.

Ma éjjel 12 órakor meghalt Averescu marsall felesége. A nagybeteg már hónapok óta kereszttül súlyos bélbajban szenvedett. Operálni nem lehetett, mert a szervezet már nagyon gyenge volt és így a marsall felesége teljesen menthetetlen volt. Averescu mar-

sall az utolsó pillanatig felesége betegágyánál tartózkodott. A marsall elhunyt felesége 70 éves volt, aki életében igen sok jótékony-sági intézményt alapított, többek között a Spiru Haret leánygimnáziumot is ő alapította.

Fey osztrák közbiztonsági mi- niszter Budapestre érkezik

Budapestről jelentik: A "8 órai Ujság" értesülése szerint Fey osztrák közbiztonsági miniszter hétfőn délelőtt Budapestre érkezik, ahol két napot tölt. Fey budapesti tar-

tózkodása alatt a Keresztes-Fischer Ferenc magyar nagykövetségi vendége lesz, aki hétfőn este szűkebbkörű fogadást rendez Fey miniszter tiszteletére.

Négyszáz új rendőr Bécsben

Bécsből jelentik:

Az osztrák szövetségi kormány tagjai tegnap rendkívüli minisztertanácsot tartottak, amelyen a terrorizmus elleni szigorúbb rendszabályokat tárgyalták. Vég-

leges döntés az ügyben nem történt, egyelőre 400 újabb rendőrt helyeznek szolgálatba. Ezenkívül megszervezik a közlekedési miliciát is.

A gör. katolikus tanítóképző jubileumára

Vendégek százai érkeznek holnap Oradeára (Váradra)

Anghelescu közoktatásügyi minisztert várják

Holnap, román püsköd másodiknapján fényes külsőségek közt folynak le a görög katolikus tanítóképző 150 éves évfordulójának ünnepségei városunkban. A ritka jubileumi ünnep fényét nagyban emeli az a körülmény is, hogy ez alkalommal avatják fel az iskola hatalmas, új székházát, amelyen szorgos munkáskezek százai dolgoztak hosszú hónapokon át, hogy a holnapi nap folyamán történendő felavatáson minél tökéletesebben adják át az impozáns palotát rendeltetésének.

A nagy történelmi múlttal rendelkező és nemes hivatással bíró, iskola jubileumi ünnepségei olyan eseményt jelentenek, melynek hordereje nemcsak városunk számára bír fontossággal, de az ország minden részéről élénk érdeklődés nyilvánul meg a feler-

ő ünnepségek iránt. Ugy a fővárosból, mint az ország többi városából számos egyházi és polgári előkelőség jelentette be a jubileumi ünnepségeken való részvételét.

Az ünnepségek sorrendje a következő:

Reggel 9 órakor ünnepélyes szentmise és Te Deum.

Déli 12 órakor ünnepi diszülés.

Délben fél 1 órakor társasbéd a Kereskedelmi Csarnok dísztermében. Az ebéd befejeztével a vendégek megtekintik az iskola termeiben rendezett kiállítást.

Délután 5 órakor folynak le a jubileumi ünnepségek, este 9 órakor pedig lampionos menet járja be a város főbb utcáit. A lampionos csoport a görög katolikus szeminaryum udvaráról indul el.

Ma vasárnap délből városunk cserkészei teszik le az ünnepélyes esküt az ideérkező Anghelescu közoktatásügyi miniszter kezébe. A nagyszabású ünnepségek az Egyesülési téren felállított díszemléken folynak le.

Abrudbányai Edét ma képviselővé választják Odorheiu

Odorheiu (Udvarhely), május 26

Holnap folynak le Odorheiu (Udvarhely) megyében a pótválasztások. Ez alkalommal sem a kormány, sem az ellenzéki román pártok nem állítanak jelöltet és így a Magyar Párt részéről Abrudbányai Ede, a magyar kisgazdapárt részéről Réthy Imre lépnek egymással. Ez utóbbit állítólag titokban a kormány is támogatja.

Sibiuban elkövetett betörésekért háromévre ítélték Oradeán egy betörőt

Két napon keresztül tárgyalta a helybeli törvényszék Andor János és társainak bűnperét, akik a múlt évben 8 rendbeli betörést követtek el Oradeán (Nagyváradon) és Sibiuban (Szebenben).

A vádlottak Dombi László 21 éves cipész, Eder Sándor 30 éves mechanikus, aki postamesternek adta ki magát, Andor János, a banda tulajdonképeni vezére és Vince Pál 20 éves vasmunkás, már több esetben voltak büntetve betöréses lopásért. Az egész országot behálózták, egyszer itt, más-kor ott bukkantak fel és a legvakmerőbb betörések egész sorozatát követték el.

A múlt év márciusában Sibiuban működtek azonban itt rajta is vesztek, amennyiben a Lebcelter Ferenc kereskedő üzletébe való betörés után, ahonnan 16 ezer lei értékű ruhaneműt loptak el, a rendőrség elfogta őket. Közben Edernek sikerült megszöknie a helybeli fogházból, de néhány hete újból el fogták.

Tegnap kerültek bíróság elé, ahol Dombi, Eder és Andor bevallották a terükre rótt bűncselekményeket, míg Vince Pál mindent tagadott. A többi tíz vádlott is, akik mind orgazdaság miatt kerültek a vádlottak padjára, tagadták, hogy ők tudták volna, hogy azok a dolgok, amiket nekik a betörők eladtak, lopott holmik.

A törvényszék ezután a perbeszéd után kihirdette az ítéletet, amely az öt vádlottat bűnösnek mondta ki és Dombi Lászlót két, Eder Sándort három, Andor Jánost két évi fegyházra, Milotai János és felesége orgazdákát két-két hónapi fegyházra ítélte.

Lapunk mai száma 8 oldal. ára 2 lei

Ma beszél a finn miniszterelnök a magyar rádión

Budapest, május 26.
Vasárnap délnélben 12.10 perckor a magyar rádió közvetíti a Budapesten időző finn miniszterelnök, Kivimaeki rádióbeszédét. A finn miniszterelnök után Gömbös Gyula magyar miniszterelnök beszél.

Megalakult az új lett kormány

Riga, május 26.
A március elseje óta huzódó kormányválság végre nyugvóponttra jutott. Ulmani lett miniszterelnök ma beterjesztette az új kormánylistát, melyet az államfő elfogadott.

— Az oradeai (nagyvárad) nyugdíjasok figyelmébe. Értesitem a Közkalkalmazottak Nyugdíjgyűlésének tagjait, hogy a Püspökfürdő és Rimanóczy fürdő kedvezményes jegyei az egyesület irodájában (Kath. Kör épület) a hivatalos órák alatt beszerezhetők. Dr Gyöngyössy elnök.

Időjárás

Délnyugatra, északnyugatra forduló légáramlás, változó felhőzet, helyenként, de inkább délen és délnyugaton eső és zivatar lehetséges. A hőmérséklet egyelőre nem változik lényegesen.

RÁDIÓMŰSOR

VASARNAP

Bucuresti. 10.35 Vallásos előadás. 10.45. Egyházi zene. 11: Rádiózenekar. 12: Lemezek. 13.20: Lemezek 17: Zenekar. 20: Humphreys Dorothy énekel. 20.20: Rádiózenekar.

Budapest. 9.15: Hírek. 10: Ref. istentisztelet. 11: Kath. istentisztelet. 12.10: Kirimahi, Finnország miniszterelnöke és Gömbös Gyula magyar miniszterelnök rádióbeszéde. 12.30: Hangverseny. 13.50 Tárgysort-játék ismertetése. 14: Gramofon. 15: Rádió-előadás. 15.45: Bura Sándor cigányzenekara. 16.30: Felolvasás. 17.20: Előadás. 17.50 Közvetítés Nápolyból Magyarország-Egyiptom futballvilágbajnokság közvetítése. 19: Előadás. 19.30: Ének. 20.15. Új rokon szimfonia. 23.30: Hírek. 22.30: Ünnepi zeneest.

HÉTFŐ

Bucuresti: 12: Hangverseny. 13.30 Lemezek. 17: Rádiózenekar. 19.20: Lemezek. 20: Kamarazene. 20.45 Helta Aida énekel 21.15: Zongorahangverseny. 22: Jazz.

Budapest. 6.45: torna, utána gramofon. 10: Felolvasás. 12: Harangszó. Utána Hangverseny. közben hírek. 13.30: Rendőrzezenekar. 14.50: Hírek. 15.30: Diákfelőrá. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45 Időjelzés. 17: Operaházi zenekar. 18: Német lecke. 18.30: Klarinté hangverseny. 19: Felolvasás. 19.30 Hanglemezek. 20: Pósta előadások 20.30: Az országos Liszt Ferenc Társaság hangversenye. 22.30: Hírek. 22.50: Cigányzene. 23.30: Jazz.

2 oldal

Erdélyi Magyarság

Május 28

Látogassa meg Bucarestben a „Luvru” Szállodát

Str. Carol No 4. (szemben a posta központtal) — Telefon 307-92.
Teljesen újonnan átalakítva, a legmodernebb kényelem. — Szobák már 80 leitől kezdve. — Telefon — Fürdő — Hideg meleg víz.

Folyik a nyelvvizsga az oradeai városházán

Tegnap délelőtt megkezdtek a városházán is a tisztviselők vizsgáztatását. Negulescu alpolgármester, Sangeorgeanu, Givulescu, Jonascu és Stamatopol tanácsosok sorra járták az egyes ügyosztályokat és a tisztviselőkhez különböző, munkakörükbe vágó kérdéseket tettek fel, a gépirónóknak dik-

tálta stb. Különösen a kisebbségi tisztviselők vizsgáztatásával töltött hosszabb időt a bizottság, amely a vizsga eredményét ezúttal sem hozta nyilvánosságra. A városi tisztviselők körében a vizsgáztatások értetődően izgalmat keltettek.

Áll a harc Ohióban a sztrájkolók és a katonaság között

Newyork, május 26.
Az Ohio államban kitört sztrájk változatlan erővel tovább tart már negyedik napja. Mineapolisban némileg helyreállt a rend, de Toledóban a sztrájkolók még mindig farkasszemet néznek a katonasággal. A sztrájk-

kolók központi zúditottak a nemzetőrökre, mire a katonaság előbb a levegőbe, majd az ellenálló tömegekre adott le sortüzet. Három ember és pedig egy gárdahadnagy, egy sztrájkoló és egy arrahaladó járókelő súlyosan megsebesült.

Pánszláv mozgalmat készít elő az új bolgár kormány

Ankara, május 26
A török közvélemény feszült érdeklődéssel figyeli a bulgáriai eseményeket. Törökországban az av vélemény, hogy a "Zveno" titkos szervezet, melynek tagjai sorából rekrutálódott a kormány egyrésze pánszláv mozgalmat készít elő. Az új bolgár kormánynak a Jugoszláviával való kibéküléssel — mondják török körökben — az volt a cél-

ja, hogy Jugoszláviát Törökország és barátja, Görögország ellen fordítsa. Lehetségesnek tartják azt is, hogy Bulgária lemond az elvesztett Macedónia visszaszerzéséről és így biztosítja a maga számára Jugoszlávia támogatását egy Görögország ellen indítandó akcióban, amelynek az Égei tengerhez való kijárat megszerzése volna a célja.

Ha a gyárba megy vásárolni akkor sem szeresheti be olyan olcsón **SZÖVEI** szükségletét, mint a szolidaritásról ismeretes

Havas és Grünfeld posztógyári lerakat Oradea, Str. Avram Iancu 8.
hol állandóan dus választék áll a közönség rendelkezésére. Ügyeljen a címre! Kívánságra utazónkat küldjük.

Újabb határincidensek a cseh-magyar és jugoszláv-magyar határon

Budapest, május 26.
A cseh-magyar és jugoszláv-magyar határokon újabb incidensek játszódtak le. A cseh határon Telsőlanc község közelében egy kisebb magyar csoport átment cseh területre és amikor a cseh pénzügyőröket meglátták, szétszaladtak. A pénzügyőrök erre sortűzet adtak le rájuk. Timkó Ferenc súlyosan megsebesült.

A jugoszláv rendőrség Baján elfogta Lengyel István budapesti magántisztviselőt, aki utlevél nélkül átszökött a határon Jugoszláviában élő rokonai látogatására. A retartóztatott magántisztviselőt kémkedéssel vádolták és át akarták tenni a határon. Itt azonban a jugoszláv határőrök agyonlőtték, állítólag azért, mert a fiatalember szólni próbált.

Utazzon autóbusszon Oradeáról — Clujra!
Május 18-tól május 29-ig.
Vitel-díj 100 Lei

Eletfogytiglani kényszermunkára ítélték a focsanii gyilkosokat

akik kéményseprőnek öltözve öltek meg egy fiatal özvegyasszonyt. — Az egyik gyilkos ítélethírdetésekor neki akart menni az elnöknek

Focsani, május 26.

Borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság ügyében hozott tegnap ítéletet a focsanii esküdtbíróóság.

A múlt év március 1-én fedezték fel a focsanii hatóságok a gyilkosságot, amikor — mint megírtuk — Jonescu Paulina özvegyasszonyt halva találták szobája közepén, vérében fagyva, hurokrakított nyakkal. A példátlan kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság a legnagyobb megdöbbenést váltotta ki a város lakosságából és a nyomozó hatóságok azonnal munkához láttak, hogy kézrekerítsék azt a bandát, amely ezt a gyilkosságot végrehajtotta.

A rendőrség munkája rövid időn belül sikerrel járt, amennyiben a gyilkos banda valamennyi tagját elfogták. A gyilkosok előbb mindent tagadtak, de a meggyőző bizonyítékok súlya alatt végre is engedtek és bevallották, hogy a gyilkosságot ők követték el.

Kéményseprő ruhában gyilkolt

A banda feje egy Jonescu nevű többszörösen elítélt gonosztevő volt, aki a börtönben mindenféle mesterséget kitanult, többek között kitanulta a kéményseprő mesterséget is, mert ezt a mesterséget látta legcélszerűbbnek a börtönben kitervezett betöréseinek végrehajtására.

Ebben a minőségben, amikor Jonescu kikerült a börtönből, bizalmába férköztött egy Josescu Paulina nevű fiatal özvegyasszonynak, aki alkalmazta is őt, mint kéményseprőt. A betörő lassan készült arra, hogy kifossza a fiatal és csinos fiatalasszonyt, akit az egész város gazdagnak hitt. A betörő most már társakat keresett, hogy Josescunénál sikerrel törjön be, hogy a gyanu ne essék ő reá. El volt arra is készülve, hogyha nem sikerül simán kifosztani a szép özvegyasszonyt, akkor

a gyilkosságotól sem riad vissza.

1933. március elsején a betörő összegyűjtötte rablóbandáját, amely Neculai és Ion Manolescu, Panaite Margarit, Stelian Untaru és Costica Untaru sokszor büntetett egyénekből állott.

A rablóbanda elindult a kiszemelt áldozat háza felé. Az asszony már várta Jonescut, mert az egy kályhát akart megjavítani a lakásban. A ház előtt mindenki a helyére állott. Kettő vigyázott az uccán, hogy ne lépje meg a bent dolgozókat senki, míg Jonescu megkocogtatta az áldozat ajtaját, aki mivel már várta a "kéményseprőt", azonnal kinyitotta az ajtót. A nyitott ajtón azonban nemcsak Jonescu lép be, hanem Manolescu is.

Az asszony meglepődött, hogy egy másik ember is belépett a lakásába és azt kérdezi Jonescutól:

— Ki ez az ember?

— A segédem — felelte Jonescu.

Ekkor a másik betörő kulcsra zárta az ajtót és a kulcsot zsebre tette. A fiatal özvegyasszony, ekkor

segítségért kiáltott. A rablók erre nekiugrottak, letepertek a földre és betömve a száját ütlegelni kezdték, amíg már nem mozgott. Ekkor köteleket húztak elő és az asszony nyakára kötötték, úgy fojtották meg.

Miután így elvégezték a gyilkosságot, mindent felforgattak. Találtak tizenhatezer lejt, melyet az asszony néhány nappal ezelőtt kapott egyik bérletjéért. Megtalálták az éksze-

reket, azonban ezeket nem merték magukhoz venni, mert féltek, hogy fel találja valaki ismerni az ékszereket.

Dolguk végeztével kimentek a házból s elrejtőzve a temető háta mögött, megosztottak a 16 ezer lejen.

A gyilkosságot azonban még aznap este felfedezték. A gyilkosokat pedig már harmadnapra elfogták. Még el sem tudták költeni a gyilkosság árán szerzett pénzt. A gyilkos banda, az esküdtbíróóság elé került, mely

hosszu tárgyalás után meghozta a verdiktet amelynek alapján Aurel Jonescu, Nicolai Manolescu és Panaite Margarit gyilkosokat

életfogytiglani kényszermunkára ítélték. Amikor az elnök kimondotta az ítéletet, Aurel Jonescu keresztül ugrott a rácsra és az elnököt leteperve a földre fojtogatni kezdte.

A teremőrök nyomban vasra verték a dühöngő embert és így vitték a börtönbe.

Elkészült a konverziós törvény végrehajtási utasítása

Bucuresti, május 26.

Az a bizottság, amely a konverziós törvény végrehajtási utasítását készítette el, tegnap befejezte munkáját. Antonescu igazságügyminiszter az újságíróknak kijelentette, hogy a végrehajtási utasításokat szigorúan a törvény keretein belül állapították

meg és a törvény kereteinek megtoldása, vagy tágabb értelmezése nem történt. A bizottság különben sajtóközleményt adott ki, amelyben hivatalosan is bejelentik, hogy a konverziós törvény végrehajtási utasítása elkészült.

Párisból jelentik:

Litvinov nem is találkozott Trockiijal

Páris, május 26.

Az Universul párisi tudósításából érdekes hírt közöl. Még pedig azt, hogy Litvinov, bár tényleg lement a Rivierákra, nem

találkozott Trockiijal, minthogy nem is találkozhatott, mert Trockiij rendőri felügyelet van és senkivel nem engedik érintkezni.

Mi lesz ebből, ha megnő?

Bicskával szurta hátba játszótársát egy 11 éves gyermek

Barlad, május 26.

Három elemista, a 11 éves Sandulache Balan, a 12 éves Constantin Danila és a 11 éves Chios Gheorghe tegnap az uccán összetalálkoztak néhány szomszédfalubeli elemistával, akikkel játszani kezdtek. A játék

verekedéssé fajult, amelynek során a 11 éves Sandulache Balan kirántotta bicskáját és Bulimar László hátába döfte. A kisfiú azonnal meghalt. A gyilkos elemistát az ügyészség letartóztatta.

30 millió lejes sikkasztást fedeztek fel a jasi-i pénzügyigazgatóságnál

A pénzügyigazgatót ma lefogták, többek letartóztatása következik

Jasi, május 26.

Nagyarányu sikkasztást fedeztek fel a jasi-i pénzügyigazgatóságnál. A sikkasztás központjában maga a pénzügyigazgató Ilie Florescu áll. Névtelen feljelentés ment a pénzügyminiszteriumba, hogy a jasi-i pénzügyigazgatóságnál sikkasztások történtek. A miniszterium elrendelte a vizsgálatot, amelynek eredménye a szenzáció erejével ha-

tott. Megállapították, hogy az államot nem kevesebb, mint 30 millió lejjel károsították meg. A pénzügyminiszterium átadta az ügyet az ügyészségnek, amely Ilie Florescut azonnal letartóztatta. Az ügyben még szenzációs letartóztatások várhatók.

3 oldal

Erdélyi Magyarság

Május 28.

Kora tavasszal, majd úgy tehetünk, mint az indiánusok: fánedvekből főzünk cukrot. Cukornád persze nincsen erre, de én látam néhány olyan fafajtát, amelyből majdnem olyan jó cukrot lehet csinálni. Dehát minderről csak tavasszal lehet szó.

— Furcsa, hogy itt nem hiányzott még nekem a kávé és cigareta. Azt hiszem, minél természetesebb életet él az ember, annál természetesebbek lesznek a vágyai is. A mesterséges izgatószerket a mesterkelt élet teszi szükségessé.

Másodszor is elpirult a férfi kutató tekintetére és úgy érezte, hogy kevésbé személtelen volt, mint amilyen lehetett volna. — Sokat adnék egy sütőserpenyőért — mondta minden átmenet nélkül.

A férfi semmi jelét sem adta annak, hogy sejtelve van a lány gondolatáról.

— Remélem lesz, mielőtt a tél beköszönt — ígérte komolyan. De Claire nem nagyon ügyelt az ígéretekre. Arra gondolt, mit tud ez az ember az ő előbbi életéről.

— Nem furcsa — kérdezte — hogy naga olyan keveset tud rólam?

A férfi mosolygott és valami melegség volt a mosolyában.

— Sokkal régebb idő óta ismerem, mint képzeli — felelte.

— Hogyan lehetséges ez?

— Apja útján — mondta a férfi épp oly csendesen, mint az előbb.

Claire a tűzbe bámult.

— Akkor hát igazam volt; éreztem az Asó perctől fogva, hogy maga nem sokra tart engem... nem tisztel.

— Nagyon tiszteltem az apját — ismer te be Grimshaw. És kissé kényelmetlenül léskelődött a kitérő válasz után.

— És engem? — kérdezte Claire határozottan.

Most a férfin volt a sor, hogy elpiruljon a lány egyenes tekintete alatt.

— Nem ismerem embert, akit jobban szeretnék, mint az ön apját — hangzott az ügyetlen és félszeg válasz, amellyel el akarta kerülni a választ.

— Miért?

— Mert olyan, mint ő milliók között csak egy akad — felelte a férfi. — És ezért is. mert nagyon sokat köszönhetek neki. Megint csend lett.

— Érttem már — mondta a lány.

— Mit ért? — kérdezte Grimshaw.

— Hogy miért tette mindazt, amit érttem tett — mondta egy kis keserűséggel a hangjában. — De vannak egyes dolgok, miket észébe akarok juttatni. Eszébe akarom juttatni, hogy azelőtt mindig másodkézből éltem az életemet. Sohasem gondoltam a dolgokra innen a földről nézve őket. Nem is kívánta tőlem senki, hogy tegyem. Azt hiszem, az én helyzetemben élő nőkkel ez mindig így van. És csak most látom, hogy milyen keveset tudok. Olyan keveset Welsen, Shawon és Brioux meg legfeljebb Brownon kívül! De azt hiszem, nem egészen az én hibám mert manapság az az élet, amelyre a nőket szorítják, elzárja őket a valóságtól. És mivel nem kerülnek szembe a valósággal, csinálnak maguknak egy képzeletbeli világot, amelyben aztán elkábulva azt hiszik, hogy kiveszik részüket ebből az össze-vissza keveredett Életből!

Grimshaw csodálkozva nézett a lányra, olyan csodálkozással, mintha egy sekélynek hitt víz fölé hajolva, mélységeket pillantott volna meg váratlanul.

— Ne nézzon így rám! — kiáltotta a lány parancsoló hangon. — Nekem legalább van egy-két saját gondolatom is

(Folyt. köv.)

Erdélyi Magyarorság

Május 28.

Európa bajnokcsapatai

A legtöbb európai országban befejeződtek a bajnokságok. A bajnokcsapatok listája a következő:

Dánia: Bold Club 93 Kopenhága.
Anglia: Arsenal, London (Kupagyőztes a Manchester City).
Franciaország: FC Sete (egyben kupagyőztes is).
Olaszország: Juventus Torino.
Jugoszlávia: SK Beogradski.
Luxemburg: Spora.

Norvégia: Mjoandalen, Iddrotsforening.
Ausztria: Admira (egyben kupagyőztes is).
Svédország: Haelsingborg IF.
Skócia: Glasgow Rangers.
Spanyolország: FC Madrid.
Csehszlovákia: Slavia.
Hollandia: FC Koog.
Svájc: Grasshoppers, Zürich (egyben kupagyőztes is).

Könnyű tréningeket tart csak a román válogatott Sístianában

Sístiana, május 26.
A román válogatott csapat teljes nyugalomban üdül a kitűnő fürdőhelyen. Uridül az együttes trénera csak könnyű tréningeket tart. Bindeara fordít különösen gondot Uridil, akinek igen jót tettek a napi masszázsozok s remény van arra, hogy egészen fitten állhat ki a csehek ellen.

Pénteken délután komolyabb tréninget tartott a csapat, ez volt az utolsó mozgás a mérkőzés előtt. Szombatra nincs semmi program a játékosok szabadon használhatják fel idejüket, vasárnap reggel mennek át Triesztbe. Costel Radulescu, a válogatott

egyik vezetője nyilatkozott az esélyekről.

— Azt hiszem, hogy játékosaink teljesítménye a csehek ellen több lesz, mint tiszteltreméltó — mondotta. A csehek klasszisa azonban eldönti a mérkőzést.

A POPPER-SPORT közli: raktárra érkeztek mindennemű sportcikkék, fürdődreszek, tennisz, atletikai-, futball- stb. felszerelési cikkek. Fényképészeti szaküzlet: olcsó gépek, állandóan friss filmek és lemezek. Kidolgozás, másolás, nagyítás. Popper-Sport Oradea, Str. Bratianu 1.

Bekét és Klimeket táviratilag Triesztbe rendelték

Timisoara május 26.
Pénteken délután érkezett meg Timisoarára (Temesvárra) C. Radulescunak a trieszti román expedíció vezetőjének távirata, amellyel Bekét, a Ripensia jobbösszekötőjét azonnal Triesztbe rendeli s egyben a már napok óta utrakészen álló Klimeket, az Ilsa-nak a válogatott centeri posztjára kombinált játékosát is felszólítja, hogy induljon el Bekével együtt a csehek elleni mérkőzés színhelyére.

A távirat szerint tehát szükség van Bekére és Klimekre. Szükség van rájuk, mert

— Bindea nem játszhat. Nem játszhat mind annak ellenére, hogy amióta Triesztbe érkezett a román csapat, azóta mást sem csináltak a vezetők, mint egymásután küldték haza a jelentéseket, amelyek Bindeáról csak a legjobbakat mondták. A helyzet tehát az, hogy Beke lesz a jobbszélső — mégsem merik a vezetők ugylátszik Kovácsot a szélen játszani — és Klimek a középcsatár. Hogy Sepi vagy Kovács marad ki a csapatból, azt most nem lehet tudni.

Sportbotrány

Bucuresti, május 26.
A fővárosi sportlapok részletesen foglalkoznak a román válogatott birkózóvárosi olaszországi turájának körülményeivel és súlyos vádak emelnek Manóila Camil. A romániai birkózószövetség elnöke ellen. A vádak főként akörül forognak, hogy az elnök elhanyagolta a hat birkózót, akiket Romában az Európabajnokság küzdelmeinek ideje alatt olyan szállodában helyezett el, ahol a fürdőszoba teljesen használhatatlan volt. — Azonban ez még nem volna baj, de az elnök ennek ellenére gőzfürdőre sem adott pénzt az egyik birkózónak, névszerint Dragomirnak, akinek a mérlegelések előtt mindössze fél kilót kellett volna lefogynia, hogy nagyobb eséllyel indulhasson a pehelysúlyban, természetes, hogy ebben a súlycsoportban nem is indulhatott, hanem a nehezebben és ki is kapott.

Egy másik esetben, amikor az egyik román versenyzőt, Brolovanut igazságtalanul lepontozták a vezető bírók,

a zsüri előtt senki sem képviselte Romániát,

mert Manóila feleségével és sógornőjével át-rándult Szardíniába, magára hagyva a versenyzőket, akiknek még borotválkozásra sem volt pénzük, úgy, hogy egyhetes szakkállal, borotvátlanul jelentek meg a Mussolini által rendezett fogadtatáson.

A római kudarc után Manóila átvitte a versenyzőket Szardíniába, ahol két mérkőzésre állottak ki, de mindkettőt elvesztették, mert az elnök még azt is utasította adta nekik, hogy milyen arányban kell kikapniok. Calariban 5:1, Sasariban 4:2 arányban vezettek.

Hogy milyen pénzügyi megállapodást kötött az elnök Szardíniában, azt senki sem tudja. A versenyzőknek fejenként mindössze 700 lírát adott, mely összeg éppen csak arra futotta, hogy harmadosztályon hazautazhattak.

János
bácsi

nagyon háborus szellők fujdogálnak. Már Bulgáriában is diktatura van.

— Oszteg ebből az következik, hogy háboru lesz? Kötve hiszem. Mer Musszolini csak örül, ha azt látta, hogy minden országban ütöt utánozzák, oszt csak nem fog háboruzni a saját kollegájival. Ha majd minden országba diktatura lesz — mán pejig alig van egy pár, ahun nincs — akkor nem kell se Nipszöveccség, se leszerelési konferencia, hanem össze fognak gyűlni a diktátorok, oszt diktálni fognak egymásnak, mivel pejig a sok írást egyik se szereti, pláne diktálás után, inkább meg fognak egyezni.

— Mindenből viccet csinál. Nem mindegyütt hódít tért olyan veszedelmesen a fasizmus. Látja Csehszlovákiában is újra Masarykot választották meg elnöknek.

Bucures'ibe utazók figye'mébe

Kifűnő ebédei kap 30 leiért az „EUROPA” vendéglőben, Pasagiul Român Calea Victoriei (Rosenthal sarok)

— Ma még ü az elnök, de hónapra lehet, hogy mán ü se lesz a! Igaz, hogy csak a kometisták szavaztak ellene, a többi pártok mind ürä atták a voksukat, most mán negyedcer, ugy hogy mahónap mán husz éve elnök. A végén kisül, hogy jobban kifizetődik elnöknek lenni, mint kirájnak. Szegény bulgár király is hogy megjárta. Lemondott a miniszterelnöke, oszt addig törte a fejét, hogy kit nevezzen ki a hejäre, amig felgyütt az a Gyoreniseff, oszt aszontta, hogy nézd uram kirájom, ne keress tovább miniszterelnököt, hanem nevez ki engem, ha teccik, mer ha nem nevez ki te engem, én nevezek ki egy másik kirájt. Mijután pejig ijen szípen meggyőzte Borist, hogy nálánál külön ember nincsen egész Bulgáriába, kikütte a katonákat az uccára, minden járókelőt hazakergetettek, oszt kész a diktatura. Musszolini szégyelheti magát, ijen gyursan még ü sem csinálta a Marczuz szür Rómát.

— Hallja, hogy Georgieff azt mondja, hogy ő nem akarja utánozni sem az olaszokat, sem a németeket.

— Mán pejig én szeretném, ha a Hitler legalább egybe tultenne Gejorggriffen. A bulgár diktátornak a felszeme hiányzik, Hitler pejig kéccer ojan nagy ur, neki tehát...

— Csak valami sértöt ne mondjon Hitlerre, mert Göring itt van a közelben Budapesten. Repülőgéppel repült oda.

— Görögországbul gyütt, oszt ahogy elgyütt onnan, hire támat, hogy ott is diktatura készül. Ugy láccik ebbe a cikkbe utazik, lehet, hogy in konyitoba Szófiába is vót és ü rendezte be ott is a diktaturát. Hozánk mán nem gyütt el, de azért mán nálunk is arrul keztek beszélni, hogy diktatura lesz. Mán pejig én ebbe nem hiszek, mer ha diktatura van, akkor nincs választás, ha pejig nincs választás, akkor miér atták ki három évre előre a fényképes szeméjazonosság igazolványokat. Na, nem igaz?

— Mondja, János bácsi, olvasta, hogy a cigányok gyűlést tartottak Mediason (Medgyesen) és követelték, hogy ők is szerepet kapjanak a közigazgatásban?

— Igazuk van. A hegedülésből mán ugyse lehet megélni, a vājogvetésből se. Az egyetlen pája van még, ahun nincs elég ember az adóvégrehajtó pája, mer hogy óvastam, hogy most megest nyócszáz új végrehajtót akarnak kinevezni.

Az osztrák-német határon

Rálöttek a heimwehrista határőrök egy uszva menekülő osztrák nácirra

München, május 26.

Egy menekülő osztrák nemzeti szocialista azzal a szándékkal ugrott a Salzach folyóba, hogy azt átuszva Németországba menjen. Az osztrák Heimwehr határőr csapatai

akkor vették már észre a menekülőt, amikor már majdnem elérte a német partot. Utánlöttek, mire a menekülő náci elmerült a vízben. Az osztrák hatóságok megindították a vizsgálatot.

Argetoianu nyilatkozik bucurestii munkatársunknak

az új kormányban való részvételről, a konverzióról és a lej stabilitásáról

Bucuresti, május 26.

Az „Erdélyi Magyarság” bucuresti munkatársától. Ma alkalmam volt hosszabb beszélgetést folytatni Argetoianuval, a mindenkor román politika egyik legjellegzetesebb alakjával. Argetoianu fényűzően berendezett és képektől, porcellánoktól és szőnyegektől kissé túlhalmozott, de azért előkelő izlésre valló lakásában már reggel 9 órakor meg kellett jelennem, mert a neves gazdaságpolitikus kimondottan koránkeelő ember, aki kilenc órakor rendszerint eltűnik otthonából és másnapig láthatatlan.

Látogatásomat az a hír teszi különös képen aktuálissá, amely szerint az Averescuval kapcsolatos új kormánykombinációkban elsőrendű rendeltetés vár Argetoianura.

Egész lényén meglátni, hogy gyakorlati ember, aki meglelt kora ellenére hihetetlen fogékonyssággal alkalmazkodik az új idők szelleméhez. Nehány érdekes megjegyzése, amely e szokatlan reggeli intervju alkalmával előttem elhangzik, fényes bizonyíték arra, hogy Averescu marsall legjobb barátja tökéletesen leszámította már Románia politikai alakulásának valamennyi esélyét.

Mikor felteszem az első kérdésemet, vajjon a konverziós törvény abban a formájában, amint a parlament megszavazta, megállhat-e és nem fogja-e másik szélesebb konverziós törvény követni. Argetoianunak már kész is a válasza:

— A konverziós törvény a jelenlegi formájában nem kielégítő. Mivel a konverzió szükségessége a pénz értékének eltolódásából következett, ennek az a logikai következménye, hogy mindegyik társadalmi osztályra egyaránt ki kell terjednie.

Szóval nemcsak a mezőgazdáknak és a háztulajdonosoknak,

hanem az összes adósoknak tartózásait konvertálni kell.

mert ha ez kellő időben nem történik meg, ebből az egész ország pénzügyi megbénulása állhat elő.

— A külföldi hitelezőkkel való megegyezés után — kértem ezután Argetoianutól — még mindig fennállhat-e az az aggodalom, hogy a lej devalválódik?

— A lej stabilitását biztosítva látom — hangzik a válasz — mert a lejnek a külföldi pénzekhez viszonyuló árfolyamát a külfölddel szemben fennálló tartozások és követelések szabályozzák. Jelenleg azonban ez automatikusan nem érvényesül, mert ugyaz árucseré, mint a pénzforgalom tekintetében kötött, az állam által szabályozott forgalom van érvényben. Ennek folytán, hogy a lej megmarad-e jelenlegi színvonalán, vagy lejjebb száll-e,

ez a mindenkor kormány politikájától függ.

— Vajjon az a jelenség, hogy a német aranyfedezet a forgalom 4 százalékára csökkent, nem jelenti-e

hogy Németországban infláció állt be, ami a többi ország pénzrendszerére is kihatással lesz?

— Egyáltalán nem — hangzik Argetoianu válasza, mert a márka valutáris árfolyamát nem az aranyfedezet ilyen, vagy olyan százaléka, hanem az a tény dönti el, hogy a nemzetközi áru- és pénzforgalom a német állam részéről miképpen van szabályozva?

Azoknak az országoknak a valutáris árfolyamát, melyekben a pénz forgalma külföldi vonatkozásban megfelelően szabályozva van, nem fenyegeti veszély még az esetben sem, ha az aranyfedezet még annyira is lecsökken, mint Németországban.

— Veszedelem — emeli fel hangját Argetoianu — azoknak az országoknak pénzét fenyegeti csupán, ahol

az erőnek ugynevezett szabad játéka érvényesül,

ahol tehát szabályozás helyett gazdasági és pénzügyi anarchia uralkodik.

A beszélgetést ezután Rooseweltnek az amerikai Egyesült Államok elnökének arra a kísérletére tereltem, amely odairányul, hogy az

az arany mellett az ezüstöt is valutává avassa,

tudni akarva Argetoianu véleményét, vajjon ez a kísérlet hatással lesz-e az európai országokra?

— Rooseweltnek ezzel az intézkedésével az volt a tulajdonképeni célja — ugymond — hogy az Amerikai Egyesült Államoknak exportlehetőségeit emelje azoknak az államoknak irányában, amelyekben — mint Kínában és Indiában — ezüstpénz van forgalomban. Hogy Roosewelt azután más országokban is követőkre talál-e és egyáltalán, hogy egy ilyen irányú beavatkozás meg tudja-e változtatni majd az egész jelenleg uralkodó és az aranyra felépített pénzrendszert, azt persze csak a jövő mondhatja meg.

Megkérdeztem a volt minisztert mi igaz azokból a hírekből, amelyek az ő személyével kapcsolatban a várható kormányváltozásról terjedtek el.

De Argetoianu felkelt a fotőjéből és csak ennyit mondott:

— Dehiszen én nem foglalkozom politikával! Engem csak gazdasági és pénzügyi kérdések érdekelnek!

Ezzel a tulajdonképeni negatív megjegyzésével, hogy politikával nem foglalkozik, sokkal többet sejtetett előttem, mintha órákon keresztül nyilatkozott volna a román pártpolitikai viszonyokról, mert ebben az egy szóban benne volt, hogy annak az Európámost végighömpölygő új áramlatnak a híve amely hatalmát nem a parlamentáris demokráciának, és az ország politikai pártok bomlásából álló rendszerére ohaítja fel.

S. I.

Elsodort életek

Bucuresti, május 26.

Először volt az imperium változás, azután jött a gazdasági válság és mindkettő tizezrek életét dulta fel és sodorta a nélkülözés, a nyomor feneketlen örvénye felé. Ugyszólván máról-holnapra a jövőjüket biztosítottak látszó tisztviselők és munkások a reménytelen nincstelenség kopott hadseregének éhező katonái lettek, akik az utolsó szalma szálát is megragadják, hogy maguk és családjuk mindennapi kenyerét biztosíthassák.

Itt az ország szívében: Bucurestiben különösen nagyon sok elsodort életű magyar él, akik idejöttek szerencsét próbálni és egy új életet kezdeni össze boruló fejjel. Nem képzelet szülte egyének az alatt felsoroltak, hanem élő emberek, akik titáni küzdelmet folytatnak a tisztességes megélhetésért.

N. János Trei-scaune (Háromszék) megye egyik községében jegyző volt. Ma éjjeli őr egy bucurestii börténben. Nem panaszkodik, sőt boldog, hogy kereshet akkor, amikor tizezrek hiába szaladgálnak munkát után.

Cs. Imre főhadnagy volt. Évek óta találmányokon törte a fejét. Rá is jött egy világra szóló ágyulöveg titkára. Felment vele a hadügyminiszteriumba. A találmányt szenciációnak ítélték, de nem vették meg, mert... az okot nem mondták meg. Hónapokon át egy fillér kereset nélkül. Végre egy jóindulatu magyar ember: Gara Zsigmond állásba juttatta. A volt főhadnagy feltaláló bolti-szolga lett.

H. Adolffal a 15-ös villamoson találkoztunk. Ő volt a kalauz. Láttuk nálunk a német újságot. Azt kérdezte: "Német ön?" Azt feleltük: "Nem, hanem magyar". Erre a szóra felcsillant a villamos kalauz szeme és zamatos magyar beszéddel mondotta el, hogy Aradon a Thököly-téren volt vendéglője, de a gazdasági válság miatt csödbe került. Két év óta kalauz. Meg van elégedve sorsával. Az a tudat vigasztalja, hogy sokaknak életét még jobban elsodorta a válság, mint az övét.

Bezzeg R. János volt treiscaunei (háromszéki) református tanító sokkal meszszebb sódródott román nyelv nem tudása miatt: szobafestő inasnak állt be. Geese szobafestő Varful cu dorucul műhelyébe.

K. Istvánnak pár évvel ezelőtt háza, földje és erdeje volt Cluc (Csik) megyében. Vagyonát a bankok elérverezték, koldus szegény maradt. Mit tehetett volna K. István egyebet: lejött a fővárosba családjával együtt. Felesége havi 700 lejért szakácsnő, (örül, hogy ennyiret is helyet kapott ahol férjével lakhat!) ő pedig beállt köztisztviselői hivataloknak, kit mifelénk szerényen uccaseprőnek neveznek.

Egy volt tanító mint napszámos dolgozik Mészáros Mihály careimarei (nagykárolyi) származású ácsmester mellett és buzgón hordja a nehéz gerendákat, gyalul, fűrészsel, hogy legalább kenyeret ehessen családjával együtt.

A sfantugeorgei sepsiszentgyörgyi szeszgyár volt tulajdonosának özvegye ma nőifodrász szalont vezet Bucurestiben. Elképzelhetjük, milyen nagy, hosszú és keserves utat kellett megtennie a modern szeszgyártól a modern fodrászüzletig.

F. Jenő pedig... de minek folytassuk, hiszen mindenki tudja, hogy milyen sok elsodort életű magyar kinlódik itt a fővárosban. Isten áldotta tehetségek, neves szakemberek akik egész életüket hivatásuknak öhajtották szentelni, ma iszonyu, kétségbeesett harcot folytatnak a megélhetésért más pályákon és emberfölötti akarattal és erővel igyekeznek elsodort életüket egy újabb megélhetési lehetőség felé terelni.

Le a kalappal előttük! Ők a vérvérküli háború: az imperiumváltozás és a gazdasági válság legszánandóbb áldozatai. Sz. S.

Erdélyi Magyarság

6 oldal

Május 28.

Leszerelés helyett

Ujabb erődöket építenek Franciaország keleti határvidékén

Páris, május 26.

A francia parlament hadügyi bizottsága tegnap foglalkozott a pénzügyi bizottság azon óhajával, mely szerint újabb hitelek folyósítását kéri a honvédelem számára. Fabry ezredes, a bizottság elnöke, jelentést tett határvidéki utjáról és jelentését abban foglalta össze, hogy

a keleti határon új védelmi vonalat kell alkotni, különösen a francia-saarvidéki vonalat kell védelembe helyezni.

A bizottság tudomásul vette a jelentést és a kormány javaslatai mellett foglalt állást, amelyek szerint 1 milliárd 175 millió frank fordítatik a határ megerősítésére szolgáló erődök céljaira.

Ausztriában ismét életbelépett az ostromállapot

Bécs, május 26.

Azok a sorozatos robbanások, amelyek az utóbbi időkben állandóan nyugtalanságot tartják az osztrák népet, arra az elhatározásra indították a Dollfuss kormányt, hogy életbeléptesse a ostromállapotot. Az osztrák kormány a mai minisztertanácsban különös határozottsággal foglalkozott ezzel a kérdéssel és úgy döntött, hogy az egyházi épületeket erős őrséggel véteki körül és haladéktalanul életbelépteti az ostromállapotot

Jogos a csehek aggodalma

Vickersék gyárat építenek Resicán

Ugy látszik, hogy a csehek aggodalma, — amelyről tegnapi számunkban már beszámoltunk — mégsem alaptalan. Ezt bizonyítják azok az intézkedések, amelyeket Resita foganatosított.

Az angliai Wickers művek vezetője ugyanis meglátogatta Resitát és megtekintette az ottani gyártelepeket. A tárgyalások eredménye az, hogy a Resita művek bekapcsolódnak a hadfelszerelési cikkek gyártásába. Elhatározták, hogy

kis és közepkaliberű ágyuk gyártására is gyárat állítanak fel.

Ezt az új gyárat a Resita művek jelenlegi telepeitől különálló területen építik meg. Az új gyár építését már a közeli hetekben meg is kezdik. Wickers új szerződéssel erősítette meg azokat a kapcsolatokat, amelyek a Wickers művek és Resita között régóta fennállanak. Wickers úgy a hadügyminiszterrel, mint pedig a hadfelszerelési miniszterrel részletes terveket letárgyalta.

A vetések állása

Idén: holdanként 5 mázsa buza a valószínű eredmény, a tavalyi: 10 mázsával szemben

Bucuresti, május 26.

A romániai gabonapiac helyzetéről teljesen tiszta képet kapni igen nehéz. Az első szárazsági jelentések igen ijesztően hangzottak, mert arra lehetett következtetni, hogy csaknem az egész tengeritemés elpusztult és a buzatermés is igen silány lesz. Amikor aztán megindultak az esőzések, úgy a regatban, mint Erdélyben és a Bánságban, megint optimizmus felé hajlott a gazdahangulat.

Azonban ez sem tartott sokáig. Voltak, akik az esőzést elkésettnek ítélték, akadtak olyanok is, akik kevésnek tartották, elégedettségéről viszont alig lehetett hallani. Legtöbbször azt hangoztatták, hogy "ha néhány nap múlva esőt kapunk, akkor még minden rendbe jöhet".

Azt halljuk, hogy az idei buzában

a legjobb átlagtermés sem múlja felül a holdankénti 5 mázsás eredményt, míg nem egy vidéken 1—2 mázsánál nagyobb termésről beszélni sem szabad.

Ilyen gyászos híradással régen nem szolgált a sajtó, hiszen ha meggondoljuk tavaly 8—10 mázsás eredményekről lehetett ezen a vidékeken beszámolni, sőt még kedvezőbb gazdasági esztendőben sikerült a 12 mázsát is elérni.

Ilyen körülmények között számolni kell azal, hogy az idén kevés lesz a buza s csak akkor nem szorul majd ez a vidék behozatalra, ha a buzaár olyan magas lesz, hogy azt a lakosság nem tudja megfizetni.

Egyelőre a helyi piacon a buzaára viszszahanyatlott, de a gazdák mégis abban reménykednek, hogy rövidesen szilárdulás következik.

Az ország összes részeiből egyáltalában nem tudunk pontos jelentéseket kapni arra vonatkozólag, hogy mit ígér az új termés, de nagyon valószínű, hogy buza tekintetében legalább 20—30 százalékkal gyengébb eredményt remélhetünk, mint tavaly.

Készen áll Románia munkásválogatottja. Románia munkásválogatott labdarúgócsapata amely román püsköd hétfőjén prágai munkásolimpiászra való kiutazás előtt az Universitateával játszik Kolozsváron, a következő összeállításban fog szerepelni: Erdős (Satumare), Berger Cernovitz—Sikola Satumare, Torzsa Oradea, —Kielványi Resita, —Molnár Bucuresti, Reiter (Tismisoara), —Bruchnitzki Resita, —Vasilescu Bucuresti—Gorjan Oradea, —Buza Timisoara, Tartalékok: Geező és Palocsai Cluj.

Vakmerő rablógyilkosság Cernautiban

A tettes kirabolta az üzletet, agyonszurta a házfelügyelőt és megsebesítette ennek anyját

Cernauti, május 26.
Véres rablótámadás történt ma a kora reggeli órákban Cernautiban. A város központjában egy rajtakapott betörő agyonszurta a ház portását és súlyosan megsebesítette az áldozat édesanyját, egy 70 éves öregasszonyt.

Paslek Jenő, a Regina Maria ucca 9 sz. ház felügyelője ma reggel, amikor ki akarta nyitni az épület kapuját, észrevette, hogy a házban levő ruhaüzlet udvari raktárajtója nyitva van. Közelebb ment a raktárhoz, ahonnan közben egy ismeretlen férfi lépett ki s erőyes hangon felszólította a házfelügyelőt hogy nyissa ki a kaput. Paslek Jenő látva, hogy a ruharaktárban betörés történt, segítségért kiáltott. A következő pillanatban a betörő rávetette magát a házmasterre és egy éles bajonettel többször hátba szurta.

A házmaster elvesztette eszméletét és a földre zuhant. A lármára közben előjött Paslek öreg édesanyja, aki látva, hogy fia hatalmas vértócsában fekszik a földön, torka-

szakadtából segítségért kiabált. A rablógyilkos erre az öregasszonyhoz ugrott, akit szintén megsebesített bajonettjével.

A nagy zajra több lakó lett figyelmes és az emeletekről nyomban néhányan az udvarra siettek. A merénylő, aki a zárva levő kapun nem tudott elmenekülni, látva szorongatott helyzetét, a házfelügyelőék lakásába rohant, ahol felszakította az uccára néző ablakot és azon keresztül elmenekült. A házbeliiek a történetekről nyomban értesítet-

ték a hatóságokat és mentőket. A 27 éves Paslek Jenőt és édesanyját kórházba szállították. A fiatal férfi oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy már nem lehetett megmenteni az életnek. Édesanyja csak könnyebben sebesült meg. A rendőrség megállapította, hogy a rablógyilkos a ruhaüzletből 10.000 lej készpénzt és 20 ezer lei értékű ruhaneműt vitt magával. Kézrekerítésére erőyes nyomozást vezettek be.

A világ legújabb vívmánya, a **SMINDRIK** kályhafekeltető vaspor
SMINDRIK üzlet, Oradea, Piața Mihai Viteazul 5. Halpiaccal szemben

Leugrott az emeletről Budapestben egy debreceni tanár

Budapest, május 26.
A Váci-ut 4. sz. alatti bérpalota III. emeletéről az udvarra dobtta magát Szutár Zoltán 56 éves debreceni gimnáziumi tanár.

Szutár súlyos idegbajban szenvedett, ennek gyógyítása miatt utazott Budapestre is. — Ugy látszik, hogy hirtelen rohamában kóvete el végzetes cselekedetét.

Apécstábla jóváhagyta a 15 évre ítélt horvát emigráns büntetését

Pécs, május 26.
A pécsi ítéltábla tegnap foglalkozott Fremecz Ede horvát emigráns büntetésével, aki a múlt évben postán bombát küldött a jugoszláv legfelsőbb bíróság elnökének. A bomba felrobbant és megölt egy jugoszláv államrendőrségi tisztet. A kaposvári törvényszék Fremeczet 15 évi kényszermunkára ítélte és ezt az ítéletet a pécsi ítéltábla tegnap helybenhagyta.

Mussanov lett az új bolgár párisi követ

Belgrád, május 26.
Mussanov volt bolgár miniszterelnök még a mai nap folyamán elhagyja Bulgáriát és a francia Rivierára utazik, ahol egy pár napot pihenni fog. Azután átveszi Bulgária párisi követségét, mert a kormány párisi követnek nevezte ki, Bartaloff helyébe, aki mint ismeretes, külügyminiszter lett.

Dollfuss ismét Budapestre megy

Bécs, május 26.
A Neue Freie Presse azt a hirt közli, hogy Dollfuss osztrák kancellár június 10-én Budapestre érkezik, hogy résztvegyen a közép-európai gazdasági konferencián. A lap azt is tudni véli, hogy Dollfuss a konferencián nagy beszédet fog mondani a modern agrárpolitika útjáról és lehetőségeiről.

Tengerivel fizet az állam a Székelyföldön

Tg. Sacuș (Kézdivásárhely), május 26.
Az állam elhatározta, hogy a megyében megjavíttatja az utakat. Ki is utalt erre a célra 1.200.000 lejt. Közben legújabb azonban úgy intézkedett, hogy ezt az összeget a dolgozó munkásoknak ne készpénzben, hanem kukoricával, természetben fizessék. A lakosság még így is elfogadta az állam javaslatát.

Az újszerű összetételű **FLOREAL** napfény-puder kiváló fényvédő képességénél fogva az egyes számú Floreal arckrémrel együtt használva az arcának üde fiatalos külsőt kölcsönöz és megóvja a nap káros behatásától.

A 2. számú Floreal krém eltünteti szeplőjét, észrevétlenül új arcot varázsol. A puder ára dobozonként 30, 50, 90 lei. A krém ára téglényenként 40 lei.

Kérje mindenütt!

Ha nem kapná, írjon

Vezérképviselő: **DROGUERIA CENTRALA ORADEA**

Újabb tombolanyerők

A pünkösdi ajándéktombola nyerői közül újabban a következők jelentkeztek:

11151 Tóth Kálmán Diciosanmartin (Dicsőszentmárton) dísz-írókészlet aragonitból.
6446 Mátyás Sándor, Tg-Mures (Marosvásárhely, dísz-írókészlet aragonitból.

353 Sebestyén Gergely Deva, ébresztőóra
1961 Nagy Sándor fodrász Lupeni (Lupény), ébresztőóra.

516 Lőb Mózesné, Huedin (Hunyad) női ruhaanyag.

2641 Novák János Carei (Nagykároly), nyári pullover.

848 Széles Ilonka Carei (Nagykároly), nyári pullover.

5423 Mónár István Dej, nyári pullover.

11656 Medgyesi Mariska Tg-Mures (Marosvásárhely), vászon cipő.

2652 Sebes György Baia Mare (Nagybánya) vászoncipő.

875 Péterfi Domokos Sibiu (Szeben) vászoncipő.

1875 Neumann Mihály, Tasnad férfi ing
9339 Bükkfalvy Manci Sibiu (Szeben), két pár női harisnya.

11581 Csergezan Mici, Mercurea Mirajului 2 pár női harisnya.

740 Székely János Medias (Medgyecs), két pár férfi harisnya.

8451 Csomor Albert Fagaras két pár férfi harisnya.

8366 Farczagi Dénesné, Gherla, 6 darab női zsebkendő.

8371 Sipos Lujza Alba Iulia (Gyulafehérvár), 6 női zsebkendő.

2579 Decsey András Lupeni (Lupény),

két törülköző.

11634 Papp Gergely, Fughiu, hat személyes vízes készlet.

873 Bodó Imre Diosig, hat személyes likórkészlet.

3831 Tropper Mayer, óras Tinca (Tenke) 2 kg. cukor.

11265 Bogdan Gergely, Santeraiu, 3 drb illatos szappan.

Várjuk a további jelentkezéseket.

A most lejárt tombolához a lapfejek még 3 napig hozhatók be.

Kérje mindenütt a
GOLF borotva-pengét!

az acélipar legtekélyesebb alkotása!
és öröme lesz a borotválkozásban.
Vezérképviselő: Friedman Armin, Oradea
Promenad Eminescu 16.

Románok énekelték a magyar Hymnuszt — egy hónapi fogház

Tg. Mures (Marosvásárhely), május 26.
A targumuresti (marosvásárhelyi) tábla tegnap tárgyalta két román ember büntetését, akik a múlt évben a magyar himnuszt énekelték. A dumbravai (erzsébetvárosi) törvényszék a két gazdát, Raica Ioant és Farcas Stefan 1—1 hónapi fogházra börtönte. A tábla az ítéletet helybenhagyta.

7 oldal

Erdélyi Magyarság

Május 26

Hat hónapra ítélték a hálátlan szegény rokont, mert lopott

Amerikába utazott a gazdag rokonhoz, hogy ellopjon egy 400 ezer lejes kötelezvényt

Dej (Dés), május 26.

Érdekes bűnpert tárgyalt a napokban a dejai törvényszék. A pör szereplői: Lötte Imre, a somes megyei Báca községből való gazdálkodó, akit nevezünk egyszerűen "szegény rokonnak" és Lötte Ferenc newyorki vendéglős, aki sok évvel ezelőtt vándorolt ki Amerikába, ahol jelentős vagyont tett szert. A testvérek éveken át nem igen leveleztek egymással. Amikor azonban Lötte Imre, a "szegény rokon" meghallotta — itt-ott érkeztek Amerikából Somes megyébe is amerikaiak — hogy Ferenc bátyja milyen dúsgazdag ember lett, fogta magát és a testvéri szívre apellálva, pénzt kért tőle kölcsön. A levélben közölte, hogy most Romániában olcsó áron juthat földhöz, házhoz és nagyon szeretné, ha

négyszázezer lejt kapna kölcsön.

Lötte Ferencnek nagyon jól ment Newyorkban és 1930-ban el is küldte a pénzt öccsének Somes megyébe. Csupán azt kötötte ki, hogy az öccse írjon alá egy kötelezvényt és a bank, ahol felveszi az Amerikából küldött pénzt, juttassa ki Newyorkba hozzá a kötelezvényt. Lötte ennek is eleget tett, a kötelezvényt aláírta és a pénzt felvette.

Egy év sem telt el, amikor Lötte Imrét aki Bácan szép házat és földet vett, a gazdasági válság szorongatni kezdte. El is határozta, hogy kivándorol Amerikába és szerencsét próbál. Annyi pénze még volt, hogy az amerikai utlevelet megszerezhesse és kivándorolt az óceánon tülra. Első útja a bátyjához vezetett, aki örömmel fogadta és különösen akkor nyugodott meg, amikor meghallotta, hogy a ház és a föld Somes megyében tehermentes és a "szegény rokon" azért jött ki Amerikába, hogy megadja a kölcsönt.

— Dolgozni fogok — mondta és remélem, hogy a kölcsönt megadhatom.

Két hónap alatt azonban Lötte Imre nem kapott munkát Newyorkban. Reményét még sem adta fel és kijelentette bátyjának,

hogy elutazik egy másik amerikai államba, ahol erdélyiek dolgoznak és ahol munkát fog kapni.

A testvérek elbucsúztak egymástól. Később aztán Lötte Ferenc megdöbbenve vette tudomásul ismerőseitől, hogy öccse nem egy másik amerikai államba, hanem az ó-hazába hajózott. Többen még a hajójegyet is látták. Ekkor már szeget ütött a Lötte fejébe,

hogy öccse még azt sem mondta meg, hogy melyik amerikai államba megy és így nagyon könnyen lehet hitelt adni annak, hogy tényleg visszahajózott Európába.

Izgatottan nyitotta fel az iratszekrényét ahol egy vaskazettában éveken át az öccse által aláírt kötelezvényt őrizte. Nagy megdöbbenésére azonban a kötelezvényt nem találta meg.

Minden oka meg volt arra, hogy a kötelezvény ellopásával az öccsét gyanúsítsa meg.

Munkában az ügyvédek

Lötte Ferenc azonnal ügyvédjéhez, dr. Markovits Bélához ment, elmondotta furcsa esetét s az ügyvéd azonnal írt kartársának, és régi barátjának dr. Burger Dezsőnek Satu Marera (Szatmárra.) Dr. Burger a kapott meghatalmazás alapján autóba ült és elutazott a somes megyei Báca községbe, ahol Lötte Imre, aki már megérkezett Amerikából, nagyon meglepődött, amikor dr. Burger elmondta, hogy a kötelezvény ügyében jött. A megszeppent gazdálkodó elmondta, hogy kinnjárt Amerikában, megfizette a 400 ezer lejes adósságát és visszakapta a kötelezvényt.

— Hol van ez a kötelezvény? kérdezte az ügyvéd.

— Eltéptem — felelte Lötte — hiszen

ha már kifizettem az adósságomat, mi értelme lett volna, hogy a kötelezvényt megtartsam?

Dr. Burger Dezső azonnal bűnügyi biztosítási végrehajtást kért a furfangos "szegény rokon" ellen. Az ügyészség lefolytatta a nyomozást, melynek során megérkeztek Amerikából a hiteles nyilatkozatok is arról, hogy Lötte Imre bizony nem fizette ki a tartozását, sőt becsapta és meglopota bátyját.

Az ügyészség vádat emelt Lötte Imre ellen. A törvényszék azonban hiába tűzött ki hatszor is főtárgyalást, Lötte nem jelent meg. Közben egvire irogatta a könvörgő leveleket Amerikába, hogy a bátyja visszavonja a bűnügyi feljelentést.

Érdekes, hogy 1933-ban Amerikából ki mondottan ebben az ügyben Európába hajózott dr. Markovits Béla newyorki ügyvéd, ki dr. Burger Dezsővel együtt kiutazott Bácarra. Itt Lötte angolul gagyogva arra kérte az ügyvédet, hogy elismeri tartozását, az ügyvéd azonban nem állott kötélnek és dr. Burger Dezső a főtárgyalás sürgős kitűzéséért kérte a törvényszéktől.

A napokban volt ebben az ügyben a főtárgyalás és a bíróság lopás büntetvében találta bűnösnek Löttét, akit 6 hónapi börtönrre ítélt.

Az ui bolgár külügyminiszter nyilatkozik:

„Békés jóviszony és barátság mindenkivel“ -- a bolgár kormány politikai programja

Szófia május 26.

Bartoloff bolgár külügyminiszter érdekes nyilatkozatot adott a sajtó munkatársainak. Elfogadtam, ugymond Bartoloff, a külügyminiszteri tárcát, hogy szerény tehetségemmel is szolgáljam a nemzeti egység gondolatának ügyét. Kormányom külpolitikája abban az irányban halad tovább, amely irány

azt célozza, hogy minél barátságosabb viszonyban legyünk minden állammal. Természetesen elősorban a szomszéd államokkal óhajtjuk a bensőséges viszonyt. Ezt a politikát a bolgár nép helyesli. Alapvető politikánkat ebben az egy mondatban sűrítettem össze: Békés jóviszony és barátság mindenkivel"

Gustav Hervé:

„A Saar-vidéket haladéktalanul adják vissza Németországnak“

Páris, május 26.

A francia sajtó élénken foglalkozik azokkal az incidensekkel, amelyek a Saar területén történtek legutóbb és amelyek miatt Németország és Franciaország között rendkívül kiéleződött a viszony.

A Journal óvatosságra inti a francia közvéleményt, mert a szélsőségre csapó indulatok nagy bajt okozhatnak.

Gustav Hervé lapjában, a Victoireben hangoztatja, hogy a francia kormánynak kötelessége megtenni, hogy a békét, a legszélsőbb mértékig megvédje.

— Nem hiszem — írja Gustav Hervé, — hogy a német kormány szándékosan provokál olyan eseményeket, amelyek háborúhoz vezetnek, de sajnos, meg kell állapítani,

hogy azok az incidensek, amelyek a Saar területén történnek, alkalmasak arra, hogy a háboru szikráját fellobbantsák.

— Követelem, — írja Hervé, — hogy a Saar területet haladéktalanul adják vissza Németországnak,

hogy a háborus lidércnyomás végre elmúljon Európa fölől.

Betörték egy turdai birtokoshoz

Ismeretlen tettesek betörték tegnap Boldán János turdai (tordai) birtokos lakásába és az egész házat kifosztották. A ruháimukon kívül még 3000 lej készpénz is eltűnt. A hatóságok bevezették a nyomozást.

APROHIRDETÉSEK

Ügyes lapírusokat jó keresettel egy helyben, mint Erdély minden nagyobb városában felveszünk az Erdélyi Magyarság árusításához. Jelentkezni lehet a megbízottaknál és a kiadóhivatalban.

Lakbérleti szerződés blanketták kaphatók Pásztor Ede papíráruházában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

JEGY-GYÜRÜK

legnagyobb választékban, legolcsóbban csakis

Kerlész-nél Strada Nicolae Iorga 9.

Aranyai legmagasabb árban vesznek.

Bucurestibe ügyes lapírusok felvételnek is keresettel. Jelentkezni Bucurestiben, Balcan Press, Str. Cobalcescu 29, vagy a kiadóhivatalban.

PÁSZTOR-NYOMDA, ORADEA